

Sivistysvaliokunnalle

HE 54/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Suomen Vanhempainliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää kirjallisena lausuntonaan seuraavaa. Vanhempainliitto pitää erittäin tärkeänä, että oppivelvollisuuden laajenemisen toimeenpanoa seurataan aktiivisesti ja tarpeelliset korjaukset tehdään lainsäädäntöön nopeasti.

Suomen Vanhempainliitto pitää hallituksen esityksessä ehdotettuja lainsäädännön uudistuksia tarpeellisina ja perusteltuina.

Oppivelvollisuuslain soveltamisalan tarkentaminen

Suomen Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että oppivelvollisuuslain soveltamisalaa ja soveltamisalasäännösten sanamuotoa tarkennetaan siten, että säännökset määrittelevät selkeästi, ketkä sen piiriin kuuluvat.

17-vuotiaiden oppivelvollisten asema

Suomen Vanhempainliitto kannattaa mahdollisuutta jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista lasten perusopetuksessa 17 vuotta täyttämisen jälkeen. Muutos parantaa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien nuorten asemaa ja mahdollistaa oppivelvollisuuden suorittamisen lapsen edun mukaisesti, minkä tulee olla koulutuksen järjestämisen lähtökohta. Lasten perusopetus tarjoaa opiskelijalle myös oppimisen, koulunkäynnin, kasvun ja hyvinvoinnin tukea, jota ei ole aikuisten perusopetuksessa tarjolla. Vanhempainliitto jää pohtimaan, toteutuuko mahdollisuus yhdenvertaisesti, jos kysymys ei ole nuoren subjektiivisesta oikeudesta, vaan se on kunnille vapaaehtoista.

Opiskelupaikan osoittaminen

Suomen Vanhempainliitto kannattaa opiskelupaikan osoittamista koskevan sääntelyn selkeyttämistä ja vaativaan erityiseen tukeen oikeutettujen oppivelvollisten opiskelupaikan osoittamisen ajankohdan aikaistamista oppivelvollisen tai hänen huoltajansa suostumuksella. Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että soveltuvan opiskelupaikan osoittamisessa otetaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset toiveet, alueen koulutus- ja oppilaitoksen välinen etäisyys ja kulkuyhteydet sekä erityisen tuen tai vaativan erityisen tuen tarve.

Maksuttomuuden pidentäminen

Suomen Vanhempainliitto pitää maksuttomuuden pidentämisen hakumenettelyä koskevaa muutosta perusteltuna. Jatkossa oppivelvollisuuslain mukaista maksuttomuutta pidennettäisiin vain opintojen loppuvaiheessa tehtävällä hakemuksella. Vanhempainliitto painottaa viestinnän tärkeyttä. Maksuttomuuden pidentämisen hakemisesta on tärkeä viestiä riittävän ajoissa opiskelijoille ja heidän huoltajilleen tilanteissa, joissa

opinnot ovat perustellusta syystä viivästyneissä eikä maksuttomuuteen oikeuttava aika tule riittämään opintojen loppuun saattamiseen.

Majoitus- ja matkakorvausten laajentaminen

Vanhempainliitto pitää majoitus- ja matkakorvausten laajentamista koskevaa ehdotusta tärkeänä. Majoitus- ja matkakorvausten laajentamista koskevat muutokset tukisivat tietyn reunaehdoin niitä opiskelijoita, joiden koulumatkan ajallinen kesto on niin pitkä, että päivittäisten koulumatkojen kulkeminen kodin ja oppilaitoksen välillä ei ole mahdollista. Tällä hetkellä nämä oppivelvolliset ja heidän perheensä joutuvat itse kustantamaan opiskelupaikkakunnalla asumisesta ja viikonloppumatkoista aiheutuvat kustannukset. Suomen Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että majoitus- ja matkakorvauksia tarkastellaan jatkossa vielä yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja arvioidaan niiden mahdollisia muita laajennustarpeita.

Tietojensaantioikeus ja erityisen tuen tarpeen arviointi

Suomen Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että oppivelvollisuuslain mukainen ohjaus- ja valvontavastuussa oleva asuinkunta saa opiskelijasta riittävät tiedot opiskelijapaikkaan ohjaamisen ja erityisen tuen tarjoamisen järjestämiseksi. Vanhempainliitto pitää myös kannatettavana, että ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin lisätään säännös koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta arvioida oppivelvollisen erityisen tuen tarve perusopetuksessa tehdyn erityisen tuen päätöksen pohjalta ja muokata se opiskelijan ammatillisia opintoja tukevaksi.

Opiskelijan katsominen eronneeksi

Suomen Vanhempainliitto pitää opiskelijan eronneeksi katsomista koskevan sääntelyn tarkentamista perusteltuna. Eronneeksi katsomista koskevia säädöksiä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että opiskelija katsottaisiin eronneeksi ilman erillistä päätöstä, jos oppivelvollisuuden suorittaminen on keskeytetty toiseksi oppivelvollisuuslaissa säädetyillä perusteilla. Vanhempainliitto painottaa viestinnän tärkeää merkitystä, jotta opiskelijoille ja hänen huoltajilleen on selvää, milloin opiskelija katsotaan eronneeksi ja oppivelvollisuuden suorittaminen keskeytyneeksi.

Helsingissä, 12.5.2022

SUOMEN VANHEMPAINLIITTO

Saija Ohtonen-Jones
Toiminnanjohtaja

Tuija Metso
Erityisasiantuntija